

CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN TÍN DỤNG THƯƠNG MẠI CỦA CÁC DOANH NGHIỆP NIÊM YẾT TẠI VIỆT NAM

Ngày nhận: 07/01/2014
Ngày nhận lại: 13/3/2014
Ngày duyệt đăng: 10/4/2014
Mã số: 4-14-NCTĐ-39

Phan Đình Nguyên ()*
Trương Thị Hồng Nhung (**)

Tóm tắt: Bài viết này nghiên cứu các nhân tố ảnh hưởng đến tín dụng thương mại (TDTM) của các doanh nghiệp niêm yết trên sàn HOSE và HNX bằng việc sử dụng phương pháp định lượng cho dữ liệu bảng giai đoạn 2007-2012. Kết quả nghiên cứu cho thấy khoản phải thu có mối quan hệ nghịch biến hàng tồn kho, quy mô doanh nghiệp, tài sản thế chấp, khả năng thanh khoản, tăng trưởng doanh thu và có mối quan hệ đồng biến với tỷ lệ nợ ngắn hạn. Đối với khoản phải trả, hàng tồn kho có tương quan theo hướng đồng biến, tỷ suất lợi nhuận, khả năng thanh khoản, nợ ngắn hạn có tương quan với khoản phải trả theo hướng nghịch biến. Mối quan hệ nghịch biến của hàng tồn kho, quy mô doanh nghiệp, tài sản thế chấp, khả năng thanh khoản, tăng trưởng doanh thu và mối quan hệ đồng biến của nợ ngắn hạn đối với TDTM ròng, các biến còn lại gồm tỷ suất lợi nhuận và dòng tiền không có ý nghĩa giải thích đối với TDTM ròng.

Từ khóa: Các nhân tố, tín dụng thương mại, HOSE, HNX.

Giới thiệu

TDTM là yếu tố quan trọng để tạo nên uy tín đối với các đối tác và trở thành sức mạnh cạnh tranh cho các doanh nghiệp. Chính vì vậy, quản lý TDTM luôn là mối quan tâm lớn đòi hỏi các doanh nghiệp cần phải xác định được các yếu tố tác động đến các khoản TDTM để có thể quản lý hiệu quả.

Do tầm quan trọng của TDTM, trên thế giới đã có một số nghiên cứu về các yếu tố tác động đến TDTM được chia làm hai nhánh: (i) Nghiên cứu về cầu TDTM; (ii) Nghiên cứu về cung TDTM. Đề tài được thực hiện bao quát theo hai nhánh với những nghiên cứu trước tiêu biểu như Petersen và Rajan (1997), Deloof và Jegers (1996), Vaidya (2011). Tuy nhiên, các nghiên cứu trước cũng còn nhiều tranh cãi do có kết quả khác nhau. Mặt khác, chưa có nhiều nghiên cứu về các yếu tố tác động đến tỷ lệ TDTM được công bố rộng rãi, trong khi đó đối với Việt Nam, khi nền kinh tế thị trường ngày càng mở cửa, đặc biệt là

từ sau khi gia nhập WTO thì quan hệ tín dụng ngày càng trở nên đa dạng và phức tạp, sự phát sinh nợ là một yếu tố tất yếu trong kinh doanh. Nhiều doanh nghiệp đang phải đối mặt với mức độ rủi ro tín dụng cao, trong đó rủi ro về nợ khó đòi là yếu tố cần được kiểm soát chặt chẽ, nhiều trường hợp tổn thất nợ tồn đọng giữa các doanh nghiệp vẫn đang tiếp tục tăng làm suy giảm năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp, thậm chí dẫn đến nguy cơ phá sản. Do đó, đối với nền kinh tế thị trường cạnh tranh gay gắt như Việt Nam hiện nay, để có thể nâng cao vị thế cạnh tranh nhằm mang lại lợi nhuận và tránh được những nguy cơ nợ khó đòi do chính sách tín dụng chưa phù hợp là mong muốn của các doanh nghiệp, đòi hỏi các doanh nghiệp cần phải xác định được các yếu tố tác động đến TDTM doanh nghiệp, từ đó có thể đưa ra chính sách tín dụng phù hợp để mang lại lợi nhuận cao nhất. Vì vậy, việc nghiên cứu các yếu tố tác động đến TDTM của các doanh nghiệp niêm yết trên sàn HOSE và sàn HNX là việc làm có ý nghĩa và cần thiết nhằm